

Sprawozdanie z Uroczystości 87 Rocznicy Napaści Związku Radzieckiego na Polskę i Światowego Dnia Sybiraka 17 września 2026 roku we Wrocławiu

Jak co roku oddano hołd ofiarom sowieckiej agresji oraz Polakom, których los naznaczyły deportacje i wieloletnie cierpienie na Syberii. Uroczystość objęli patronatem: Wojewoda Dolnośląska **p. Anna Żabska**, Marszałek Województwa Dolnośląskiego **p. Paweł Gancarz**, Metropolita Wrocławski arcybiskup **Józef Kupny**, Prezydent Wrocławia **Jacek Sutryk**, Dolnośląska Kurator Oświaty **Ewa Skrzywanek**, Dowódca Garnizonu Wrocław Generał **Marek Brzezicha**, Dyrektor Oddziału Wrocławskiego IPN dr hab. **Kamil Dworaczek**, Dyrektor Centrum Historii Zajezdnia dr **Andrzej Jerie**, Prezes Zarządu Głównego Związku Sybiraków **Kordian Borejko**.

Oprawę muzyczną zapewniła **Orkiestra Komendy Wojewódzkiej Policji** z Wrocławia, a zabezpieczenie wojskowe **10 Brygada Łączności** pod dowództwem płk **Dariusza Pawelca**

Tradycyjnie Uroczystość odbyła się w dwóch częściach:

Część I godzina 10.45 Msza Święta w intencji Sybiraków w kościele pw. św. Bonifacego przy Placu Staszica 4

Część II godzina 12-13.30 Obchody pod Pomnikiem **Zesłańcom Sybiru** przy Skwerze Sybiraków

Ad. cz. I

O godzinie 10.45 rozpoczęła się Msza święta koncelebrowana pod przewodnictwem biskupa

Jacka Kicińskiego z udziałem ks profesora **Franciszka Głoda** i **Wojciecha Tokarza** kapelanów sybirackich. ks. dr **Jerzego Żytowieckiego** proboszcza tutejszej parafii, ks. **Witold Baran** kustosz

Golgoty Wschodu, ks **Krzysztof Odzimek**. Po wprowadzeniu pocztów sztandarowych gospodarz parafii ks dr Żytowiecki przywitał wszystkich zebranych i rozpoczęła się liturgia. Liturgii towarzyszył chór parafialny. Homilię wygłosi ks. biskup **Jacek Kiciński** w oparciu o Ewangelię św. Łukasza o sile miłości i przebaczenia. Szeroko wspominał cierpienia i wzajemną pomoc Sybiraków na zesłaniu, która była podstawą przetrwania.

Po błogosławieństwie uczestnicy uroczystości przeszli pod pomnik **Zesłańcom Sybiru**.

Ad.cz. I

Narratorem tej części był **dr Marek Kosendiak** z Centrum Historii Zajezdnia. Po wprowadzeniu sztandarów Związku Sybiraków, szkół i organizacji kombatanckich został odegrany przez Orkiestrę Policyjną i odśpiewany przez uczestników **Hymn Państwowy**. Następnie dzieci ze Szkoły Podstawowej nr 95 im. Jarosława Iwaszkiewicza zaśpiewały pieśni: **Myślimy o Polsce** i **Kwiaty Polskie** oraz wspólnie **Hymn Sybiraków**.

Następnie narrator zapowiedział wystąpienia okolicznościowe.

Jako pierwszy zabrał głos Prezes Związku Sybiraków **Ryszard Janosz**, który wyraził swą radość z przybycia p. Wojewody **Anny Żabskiej** i nawiązał do genezy wydarzeń 17 września 1939, jako rewanzu za klęskę bolszewików w 1920 roku.

”Chciałabym bardzo podziękować Związkowi Sybiraków, który od wielu lat strzeże tej pamięci.

Dla Was to nie jest tylko historia. To często historia Wasza i Waszych rodzin. To ważne, że jesteście tutaj razem i wspólnie oddajemy hołd tym, którzy ginęli za naszą Ojczyznę, ale także czcimy tych,

którzy pamiętają i wciąż dają świadectwo. Pamięć o Sybirakach jest naszym obowiązkiem wobec ofiar, ich rodzin i kolejnych pokoleń Polaków” mówiła w swoim wystąpieniu p. **Wojewoda Anna Żabska**

Następnie przemawiał dyrektor IPN dr hab. **Kamil Dworaczek**. W swoim wystąpieniu przypomniał historyczne tło wydarzeń z września 1939, a zwłaszcza pakt Ribbentrop-Mołotow który wraz z protokołem dokonał podziału Polski między III Rzeszę a Związek Sowiecki. Konsekwencjami sowieckiej okupacji były aresztowania, wywózki do łagrów i deportacje.

Pamięć o ofiarach pozostaje w naszym obowiązkiem i ważną częścią pamięci historycznej kolejnych pokoleń

Kolejnym punktem uroczystości było wręczenie odznaczeń. Na podstawie uchwały Komisji Zarządu Głównego ds. Odznaczeń Prezes Zarządu Głównego Związku Sybiraków **Kordian Borejko** wyróżnił Złotą Odznaką „Zasłużony dla Związku Sybiraków” następujące osoby:

p. **Beatę Sienkiewicz**

p. **Leokadię Kozaczuk**

p. **Jolantę Nowarecką**

p. **Wiktora Koszałkę**

Aktu dekoracji dokonał Z-ca Prezesa Zarządu Głównego dr **Ryszard Janosz** w asyście kol.

Romana Janika

Po wręczeniu odznaczeń narrator zapowiedział modlitwę ekumeniczną za wszystkich Sybiraków.

O odmówienie jej poproszono kapelana Sybiraków ks. prof. **Franciszka Głoda**, kapelana prawosławnego Garnizonu Wrocław ks. **Igora Haburę** i kapelana ewangelickiego duszpasterstwa wojskowego ks. **Waldemara Gabrysia**.

Następnie nastąpiło odczytanie **Apelu Pamięci**

Zostali przywołani Polacy deportowani w głąb Związku Sowieckiego, zamęczeni morderczą pracą, zmarli z wycieńczenia, chłodu, głodu i chorób. „Do Was zwracam się potomni ! Pochylcie w żalowi zadumie głowy, oddając cześć i honor naszym rodakom, którzy oddali życie za godne miejsce Rzeczypospolitej wśród suwerennych krajów demokratycznego świata, za naszą wolność i prawo do stanowienia o przyszłości”-to końcowe słowa **Apelu Pamięci**

CHWAŁA BOHATEROM CZEŚĆ ICH PAMIĘCI

o odczytaniu Apelu oficer podał komendę: Dla uczczenia pamięci Ofiar 87 rocznicy napaści Związku Radzieckiego na Polskę-**SALWA HONOROWA**, którą natychmiast wykonano.

Po salwie narrator ustawił delegację do składania kwiatów i przedstawił skład delegacji.

Pierwszy wieniec złożył prezes ZS **Ryszard Janosz** wraz z **Romanem Janikiem** od Sybiraków.

Następnie kolejne delegacje składały wieńce i wiązanek kwiatowe.

Po złożeniu kwiatów nastąpiły podziękowania za pomoc organizacyjną i udział w Uroczystości

Dziękowano 10 Brygadzie Łączności, pocztom sztandarowym ze szkół i organizacji kombatanckich.

Cieszyła duża obecność dzieci i młodzieży- nośników pamięci o zesłaniach. Szczególnie liczne były Poczty Sztandarowe Szkół /18/. Pani Kurator Ewa Skrzywanek i Prezes Oddziały osobiście złożyli im podziękowanie.

Po czym wszystkich zaproszono do pomieszczenia „Ciuchcia” na pyszną zupę gulaszową.